

**Sygn. akt: VIII U 2464/16**

## WYROK

**W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

**Dnia 8 grudnia 2016 r.**

**Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodnicząca SSO Lucyna Stąsik - Żmudziak

Protokolant prot. sądowy Przemysław Ochal

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2016 roku w Lublinie

sprawy M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 17 lutego 2016 roku znak: (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala M. G. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia (...) roku.

**Sygn. akt VIII U 2464/16**

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 lutego 2016r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił M. G. prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., Nr 748, ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu podano, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. (k.8ae)

Z treści odwołania M. G. wynika, że domagał się zmiany powyższej decyzji przez przyznanie prawa do emerytury po uprzednim ustaleniu, że wykonywał w budownictwie w szczególnych warunkach prace zbrojarsko-betoniarskie w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w C. w okresie od 12.09.1977r. do 31.11.1993r. a następnie po jego zlikwidowaniu w Zakładzie Usługowo (...) od dnia 01.12.1993r. do 31.08.1995r. (k. 2as)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, powtarzając argumentację przytoczoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. (k.3 as)

**Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:**

M. G. urodził się w dniu (...) (k. 1 a.e.). Nie należy do OFE, nadal pracuje.

W dniu 15 stycznia 2016 r. M. G. złożył wniosek o emeryturę, w treści którego zawarł oświadczenia o tym, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz pozostaje w stosunku pracy. (wniosek k. 1-3 a.e.). We wniosku powołał się na dokumentację zgromadzoną w aktach kapitałowych.

W oparciu o posiadane dokumenty organ rentowy ostatecznie ustalił łączny staż podlegania ubezpieczeniom na dzień 1 stycznia 1999 r. w wymiarze 25 lat. Nie uznał żadnego okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, ponieważ nie zostało złożone żadne świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W tym stanie rzeczy wydana została zaskarżona decyzja. (k. 8ae)

W toku postępowania sądowego zgromadzono akta osobowe z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) (k.12 as) oraz przesłuchano wnioskodawcę i wskazanych przez niego świadków.

M. G. pierwsze zatrudnienie podjął w S. Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) gdzie pracował w okresie od 01.09.1972r. do 31.08.1977r. na stanowisku zbrojarza-betoniarza.

Z dniem 12 września 1977r. zawarł umowę o pracę z (...) (...). W związku z posiadanymi kwalifikacjami powierzono mu stanowisko zbrojarza i zatrudniono na oddziale zbrojarni. (...) zajmowało się budową domów, w terenie prowadziło różne budowy, w tym osiedli mieszkaniowych. Posiadało oddzielną bazę - betoniarnię – wydział Prefabrykacji, gdzie produkowano wszystkie elementy budowlane potrzebne do budowy domów: płyty, ściany, stropy, schody, gzymsy i inne drobne elementy betonowe. Miejsce pracy stanowiła hala podzielona na część związaną ze zbrojarnią i część gdzie produkowano elementy budowlane. W części zbrojarni umiejscowione były tzw. prościarki, służące do prostowania stali. Zbrojarze cieli druty stalowe, wyginali je giętarkach, kształtowali formy zbrojeniowe, wiązali drutem wiązałkowym. Pracujące maszyny wytwarzały huk, drut niejednokrotnie był zardzewiały, na hali unosił się kurz. W zależności od potrzeb zakładu wnioskodawca był kierowany do pracy jako betoniarz, do zalewania betonem wytworzonych form zbrojeniowych. Najpierw były przygotowywane formy zbrojeniowe, wykonywane zbrojenia pod elementy przyskano odpowiednim płynem aby beton nie łączył się ze zbrojeniem, formy się przesuwaly, zalewano gęstym betonem, wibrowano, w miedzy czasie okładano watą szklaną, układano w palety i zsuwano z taśmy.

Sądowi z urzędu jest znane, że od 01.01.1984r. w ramach podziału (...) (...)wyodrębniono (...) Przedsiębiorstwo Produkcji (...) ' (...) w C. i wnioskodawca nadal w nim pracował na poprzednim stanowisku pracy i z poprzednio określonymi obowiązkami zbrojarza, betoniarza, suwnicowego,. Zaznaczyć należy, że wnioskodawca nie wykonywał typowej pracy suwnicowego operatora suwnicy wieżowej, ale zwykłej suwnicy obsługiwanej z pozycji pracownika fizycznego, służącej do zdejmowania z linii produkcyjnej wyprodukowanych elementów betonowych. Oprócz obsługi suwnicy wnioskodawca przede wszystkim wykonywał typowe prace zbrojarskie służące przygotowaniu form do elementów budowlanych oraz prace betoniarskie związane z zalewaniem form, ich wibrowaniem, zaparzeniem. Praca była wykonywana w uciążliwych warunkach: kurzu, pyłe, hałasie wytwarzanym przez pracujące maszyny. Szczególnie uciążliwe były wibracje jako konieczny element do spajania betonu. Była ciężka fizycznie. Część elementów było wykonywanych ręcznie. Pracę wykonywano w różnych warunkach atmosferycznych. Część elementów wytwarzano na hali a część na powietrzu.

W okresie od 21.05.1990r. do 25.10.1990r., od 01.04.1992r. do 14.04.1992r. i od 16.12.1992r. do 30.04.1993r. i od 01.10.1993r. do 21.11.1993r. wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego. Zatrudnienie w F. ustało z dniem 30.11.1993r.

W 1993 roku tak (...) jak sam (...) upadł. Na jego miejscu powstały różne spółki budowlane, wykonujące w tych samych miejscach poprzednią produkcję budowlaną. Jedną z pierwszych takich spółek był Zakład Usługowo- (...) sp. z o.o. Początkowo wnioskodawca został tam zatrudniony od 01.12.1993r. do 31.01.1994r. w wymiarze 3/4 etatu a następnie od 01.02.1994r. do 31.08.1995r. i od 01.09.1995r. do 28.10.1995r. na pełny etat na stanowisku betoniarza zbrojarza. Praca była wykonywana w tym samym miejscu co poprzednio w okresie zatrudnienia w F., na tych

samych maszynach i przy produkcji tych samych elementów budowlanych z identycznym zakresem obowiązków i czynności betoniarza zbrojarza. Warunki pracy w związku z wykonywaniem tego samego rodzaju pracy nadal były uciążliwe. Wręcz się pogorszyły gdyż produkcja elementów budowlanych była wykonywana na dworze na terenie odkrytym betoniarni. Jednocześnie już z dniem 25.10.1995 roku wnioskodawca podjął w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnienie w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) sp. z o.o.. Była to kolejna spółka, która wykonywała poprzedni asortyment budowlany w tym samym miejscu na tych samych maszynach w takich samych warunkach. Pracę w tej firmie kontynuował po 01.01.1999r. Nadal praca wnioskodawcy była świadczona w tym samym miejscu na poprzednim stanowisku pracy przy produkcji tych samych elementów budowlanych na stanowisku betoniarza zbrojarza.

W sumie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych – prace betoniarsko zbrojarskie w następujących zakładach:

- w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym i (...) w okresach od 12.09.1977r. do 20.05.1990r. (12 lat, 8 miesięcy i 9 dni), od 26.10.1990r. do 31.03.1992r. (1 rok, 5 miesięcy i 6 dni) i od 15.04.1992r. do 15.12.1992r. (8 miesięcy i 1 dzień), od 01.05.1993r. do 30.09.1993r. (5 miesięcy), od 22.11.1993r. do 30.11.1993r. (9 dni) w sumie 15 lat i 2 miesiące i 25 dni.

Jest to wystarczający okres do oceny uprawnień związanych z ustaleniem prawa do emerytury we wcześniejszym wieku. Dla porządku należy dodać, że cała aktywność zawodowa wnioskodawcy była związana z wykonywaniem pracy w charakterze zbrojarza betoniarza. W takim charakterze w pełnym wymiarze czasu pracował przez okres 5 lat w Sosnowieckim Przedsiębiorstwie Budowlanym oraz w Zakładzie Usługowo- (...) sp. z oo. od 01.02.1994r. do 28.10.1995r. a więc dodatkowo 1 rok, 8 miesięcy i 28 dni a także w Przedsiębiorstwie Produkcyjno- Handlowym (...) sp. z o.o. w okresie od 25.10.1995r. do 31.12.1998r. przez okres ponad 3 lat.

Wszystkie te okresy stanowią sumę ponad 24 lat i 10 miesięcy.

Wnioskodawca nie posiadał z tych zakładów pracy świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Obecnie z powodu ich likwidacji uzyskanie takiego świadectwa nie jest możliwe. (dowód akta osobowe z (...) wraz z umowami o pracę, angażami, świadectwami pracy k. 11as, zeznania wnioskodawcy k. 26v-27v-28vas, zeznania świadków: A. Z. (k. 28 as, Z. H. k. 27vas)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o wskazane dowody.

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie: A. Z. i Z. H. to osoby obce dla wnioskodawcy, które były zatrudnione razem z nim w trakcie omówionych okresów zatrudnienia związanych z (...) (...) w C., w tym w (...) jak również w(...) i B.. Miejsce wykonywania pracy oraz powierzone stanowiska i funkcje pozwalały im na codzienny bezpośredni kontakt. Świadczenie zgodnie wskazali, że M. G. pracował jako betoniarz zbrojarz wykonując przy pracach betoniarsko zbrojarskich także w ramach technologii produkcji elementów betonowych czynności suwnicowego, znoszącego z linii wyprodukowane prefabrykaty budowlane, wykonując prace bezpośrednio przy produkcji zbrojeń do form betonowych oraz przy produkcji betonowych elementów budowlanych. Świadczenie opisali szczegółowo pracę wnioskodawcy, wykonywane czynności oraz czynniki szkodliwe, na które był narażony wnioskodawca przy wykonywaniu swoich obowiązków. Zeznania świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne.

Powyższa ocena dotyczy również zeznań samego wnioskodawcy M. G., skoro były one zgodne z wiarygodnymi zeznaniami świadków. Wnioskodawca wystarczająco szczegółowo opisał swoje obowiązki we wszystkich zakładach pracy, które zostały potwierdzone przez świadków odnośnie kolejnych okresów zatrudnienia. Jego zeznania znalazły pełne oparcie w aktach osobowych, które Sąd zgromadził z (...). Brak jest jakichkolwiek podstaw aby kwestionować jego zeznania.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony również w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego oraz w aktach osobowych wnioskodawcy z omówionego zakładu pracy (koperta k. 11as). Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Odwołanie Z. G. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r. Nr 748, ze zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury wnioskodawca musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego lub wnieść o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:

)a co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz

)b staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Jak ustalono, skarżący nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, ma ukończone 60 lat życia i na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymował się co najmniej dwudziestopięcioletnim okresem uprawniającym do świadczenia.

Dokonując oceny, czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie omówionych okresów zatrudnienia można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach, należy przyznać, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia nie przedłożył stosownych świadectw na potwierdzenie tej okoliczności. Na tej podstawie Zakład nie uznał żadnego okresu zatrudnienia jako pracy w szczególnych warunkach. Taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć na uwadze, że brak takiej dokumentacji nie oznacza sam w sobie, że pracownik nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Obowiązek sporządzenia odpowiednich świadectw obciąża pracodawcę, w związku, z czym wyciąganie jakichkolwiek negatywnych konsekwencji z nieścisłości w niej zawartych wobec pracownika byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych przede wszystkim we wskazywanym okresie w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym i (...) w sumie przez 15 lat i 2 miesiące. Nadto tego samego rodzaju pracę wykonywał w innych opisanych wyżej zakładach przez okres ponad 9 lat.

Zakres jego obowiązków odpowiadał opisanemu w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. nr 8, poz. 43 ze zm.) – wykaz A, dział V „w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”, poz. 4 „prace zbrojarskie i betoniarskie” oraz odpowiada stanowisku „betoniarza” i zbrojarza wymienionemu w wykazie A, dział V, poz. 4, pkt 2 i 3 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz.Urz. MBiPMB, Nr 3, poz. 6 ze zm.);

W odniesieniu do wszystkich wymienionych wyżej okresów należy wskazać, że w pełni przez Sąd Okręgowy aprobowane stanowisko Sądu Najwyższego, nakazuje przy ustalaniu, czy wykonywana była praca w warunkach szczególnych, kierować się przede wszystkim rzeczywistym zakresem obowiązków, a nie nazwą stanowiska pracy (por. wyrok z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, z dnia 9 marca 2010 r., I UK 324/09, z dnia 8 czerwca 2011 r., I UK 393/10).

W związku z powyższym należy uznać, iż wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do ustalenia mu prawa do emerytury zawarte w omówionych przepisach. Prawo do świadczenia zostało ustalone od dnia(...) to jest od dnia ukończenia 60 roku życia.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477<sup>14</sup> § 2 kpc orzekł jak w sentencji.